

ANY VII

NÚM. 308

BARCELONA 26 JULIOL. 1894.

LA TOMASA

SETMANARI CATALÀ

10 centims lo número

Ab una minyona aixís
fent via cap a París
ab un cotxe de primera
que 'm vinguessin al da

CRÓNICA DE LA SETMANA

ARA... ara va bé!... això ja no es periodisme... això ja es un safreig; insensat per aquí... ¡burro! ó ruch, qu' es igual, per allà... que si ton pare va fer... que si ton oncle era... que si ton ávi cuynava... que si ton avia... en fi, demanin de la funció qu' están dant *La Esquella y El Diluvio* fa una porció de días, sens ferne pagar cap diner al públich que riu y pica de mans, devant del edificant espectacle que una vegada mes dona la mida d' aquest P. del O. que no hi ha cap bugadera que li passi la má per la cara.

Vaja, homes ¡ja n' hi ha prou! fassintho á lo menos per la dignitat periodística, aixó agrada sols, y encara en los primers moments, á quatre llegidors enemichs d' un ó altre polemista, que, tocant al públich indiferent, creguin que 'ls rebenta que s' ocupin las columnas del periódich que podian dedicarse á escrits útils, á aquestos pujilatots d' inquinia... á aquestas escupinadas de verí que fan riurer de fástich y donan ganas de no llegir papers de cap mena.

Fins *La Publicidad* ha volgut ficar lo nás á la xicra, y si molt convé, es aquell mateix que no fa molt temps va posar en *El Busilis* al Sr. Roca y Roca com chupa de domine, dihent y demostrant que aquest, ó l' R. y R. ó 'n P. del O. que crech qu' es la mateixa cosa, no podía escriurer una ratlla que no hi hagués tres ó quatre disbarats; y que la cansó va durar setmanas y setmanas, casi tant com sembla que durará lo d' are entre *La Esquella y El Diluvio*.

Y total, resultarà que lo públich quedarà enterat de cosas que no tenia cap necessitat de saberlas; es á dir veurá la roba bruta dels coves de las bugaderas y aquestas 's quedarán com abans.

Vaja... apaga. ¡Quin talent!

*
* *

Vaja, ja hem arribat en lo temps de que, qui té quartos, se 'n va á respirar las frescas brisas sota los garrofers ó acacias de la torre.

'S pot ben dir que l' istiu es una verdadera *agencia d' informacions*.

Aquell que té rals ja no se 'l veu días ha pels carrers de Barcelona, de manera que al pare que en aquest temps li demanin la filla estarà acertat contestant ab una carbassa perquè 'l que no té pera fugir dels rigors de la calor, á Olot, Puigcerdá Torelló, Camprodón etc., etc, menos te pera mantenir á la familia.

Lo qu' es jo, ja 'n podría tenir de diners que no fariá un quarto á qualsevol dels que avuy 's passejan per la Rambla... estich ben cert que ja hauria cobrat.

L' estiu es un fantasma que despulla á l' humanitat ensenyant las nafras dels cossos.

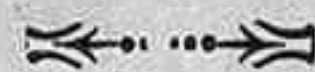
En fi... que si jo tingués pera anar á viurer tan sols fos á la *Montanya pelada*, ja faria días que hi fora.

Aquí que s' hi estiguessin los que ja s' hi están... los pobres.

ESTUDIANT.

¡QUIN CAMBI!

A PEPETA

QUAN la festiva aureneta de llunyas terras venia, vares jurarme, nineta, serme fiel tota la vida.

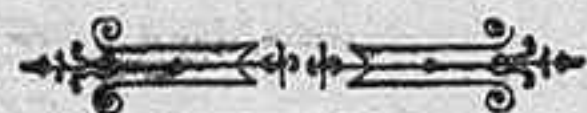
Quan l' aureneta 'n marxá per serne ja cru lo temps, ja 'n tenias olvidada ta promesa y juraments.

JAUME TORRAS LLOPART.

¡TOROS!

DEVANT numerós públich que omplia tota la plassa tingué lloch 'l diumenge últim una *corrida* molt magna. Los espasas Mazzantini Gallo y Guerrita, tres astres trevallaren ab deliri recullintne honor y *palmas*. 'L Gallo durant la *lidia* del seté toro, cuadrantse va fé un *quiebro de rodillas*; feyna millor de la tarde 'N Mazzantini en los *quites* estigué sempre admirable sent numerosos los puros y las copetas de canya que 'ls entussiastas del mestre col-locats dalt de las *gradas* á cada instant li oferian dientli: ¡Olé! y ¡Viva tu mare! Guerrita, es indiscutible, ningú com éll sab guanyarse las simpatías del públich, per 'xo sempre té contracta. Lo president fet un héroe, los toros de bona estampa y 'ls matadors, molt ditxosos, y cumplint tota la tarde. Aixó jo no ho vareig veure tenint com tenia entrada. que 'm costava deu pessetas á un revededor, las gracias las puch doná al empresari que per guanyar foras *blancas*, mes entradas va fé expendre de las que á la plassa caben tinguentme que estar á fora escoltant *bravos y palmas* del públich que igual que jo 's va gratar la butxaca.

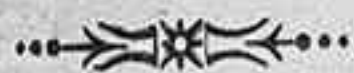
J. TARRÉ Y R.

SONET

pera servir d' epílech à la série de fotografias instan-
tànneas LOS QUE DESPUNTAN que ha publicat

—l' artista K. Bot.—

Ja prou somniejar, prou fantasías,
Deliris, il·lusions, travém las rodas.
Ho mana un tal K. Bot, ho mana Herodes
que allà dalt lo Parnás governa á días.

Erato, ja no vull tas alegrías;
Polimnia, no m' inspiris ja mes odas
Y tú, que allà en l' Escena tan bè brodas,
Talia hermosa, allunya tas porfías.

Ja se sab á qui doneu forta abressada;
Son set, simpátichs tots, los que s' ajuntan
Dalt l' Helicó ab vosaltres, Musas bellas.

Son set no més, son set los que despuntan
Y donchs jc entre ells no hi soch mala negada!
ma lira tiro al foch, ja feta estellas.

C. Guí

CURIOSITATS

—¿Quins son los carrers de Barcelona que talment
semblan de fora?

—Aragó, Bilbao, Girona, Habana, Mallorca, Manre-
sa, Moncada, Montserrat, Naps, Ripoll, Sellent, Sa-
rriá, Sevilla, Sitges, Tarragona, Valencia, Victoria y
Vilanova.

—¿Y 'ls de mes celebritats?

—Aribau, Cervantes, Cid, Claris, Colón, Jovellanos,
Lacy, Lauria, Madoz, Magallanes, Mendez Nuñez,
Mendez Vigo, Mandizabal, Muntaner, Murillo, Fortuny,
l'adilla y Rojer de Fior.

—¿Y 'ls que fan mes bestia?

—Ases, Aucells, Cabras, Cuch, Esquirol, Lleó, Lleo-
na, Mico, Moscas y Tigre.

—¿Y 'ls que fan rey?

—Anibal, Ataulfo, Berenguer, Fernando VII, Jau-
me 1.º, Isabel 2.ª, Pelayo y Wifredo.

—¿Y 'ls que fan mes dona?

—Aurora, Carme, Concepció, Cristina, Leonor, Mer-
cé y Rosa.

—¿Y 'ls que fan mes planta?

—Euras, Fior, Fior de Lliri y Rosal.

—¿Y 'ls que donan fruyt?

—Avellana, Cirera y Pansas.

—¿Y 'ls de color?

—Groch, Roig y Vermell.

ANGEL SALABERT

EPIGRAMAS

Y donchs ¿qué hi diu, senyor Prat:

Havent mort Muley-Hassán

Creu vosté, si 'l nou Sultán

será per tots respectat?

—Lo qu' es aixó, senyor Brosta,

jo, no li asseguraré;

pro 'l que si, dirli podré,

que hi ha moros á la costa.

B. LL.

A un actor cómic que fa plorar.

V AJA, noy, ja pots plegar
si fent comedia has de viurer...
¿no veus que quan vols fer riurer,
sols de fástich fas plorar?
¿No coneixes, ignocent,
que quan surts al escenari
tothom agafa 'l diari
y ningú de tu fa esment?
¿No veus que fent aquell tó
que fás sempre declamant
sembla qu' estiguis donant,
al teu mestre la llissó?
Tu 't creus arrivá á sé' així
un actor de gran talent
y sols serás, cap de vent,
de Talía un assessí.
També sé que t' has pensat
morirte cubert de gloria...
pensas figurá en la Historia...
y creume, que t' has tallat.
No coneixen tos finals,
ni accents, ni un admiratiu...
¿no sents que tothom ja diu
que sols mereixes aufals?

Creume, noy, ja pots plegar
si fent comedia has de viurer
¿no veus que quan vols fer riurer
sols de fastich fas plorar?

JOSEPH PUJADAS TRUCH.

ESPURNAS

SI m' estimas, nineta,
com jo t' estimo,
tinch prou rals per pagarte
tots los capritxos.
Pró si 'm rebutjas,
¡ja veurás lo que 't passa!
¡Soch de la Fulla!

T' haig de fé una pregunta
á cau d' orella:
referent á un assumpto
que m' interesa.
¿Podrias dirme
si la filla de l' oncle
es ma cosina?

Vaig á dá una noticia
totalment nova,
que tothom quan la vegi
dirá: ¡Que bona!
Vá aná á empenyarse
en Colón l' altre dia
la seva capa.

Vaig á esplicá un projecte
que l' altre dia
van dirme, té un dels Pares
sense familia.
¡Uns tapa-rabos
á n' els pobres dels gossos
vol posarlos!...

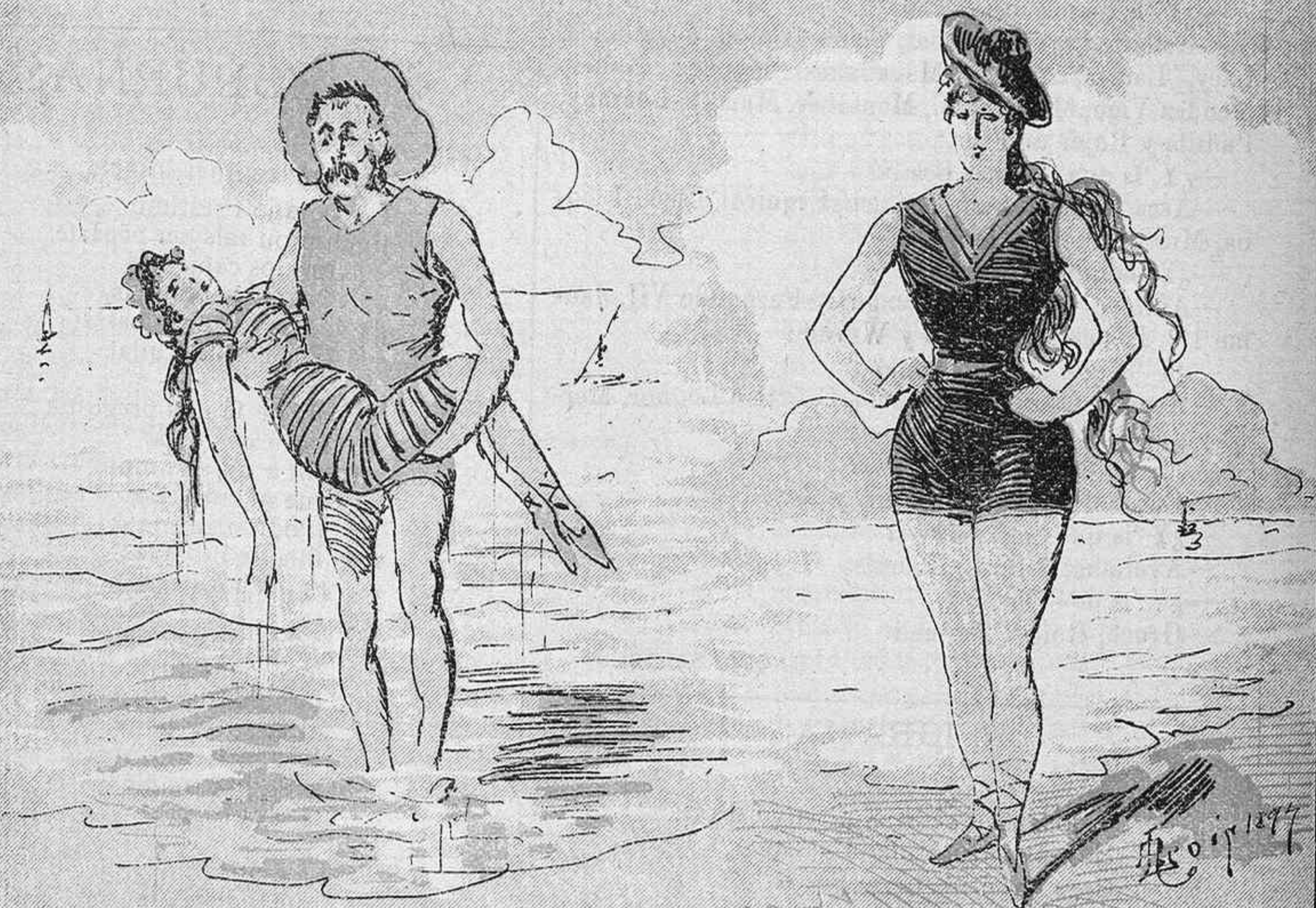
J. BUÉ VENTURA.

VIANDA DEL TEMPS

—¿Que tal, jovent, un trage aixís?..
hasta faria fer moviment a la Borsa.

—¿Que fem Marieta?.. Ara ja hem prés 'l bany.
—És qu' aquí fan uns musclos ah séba...

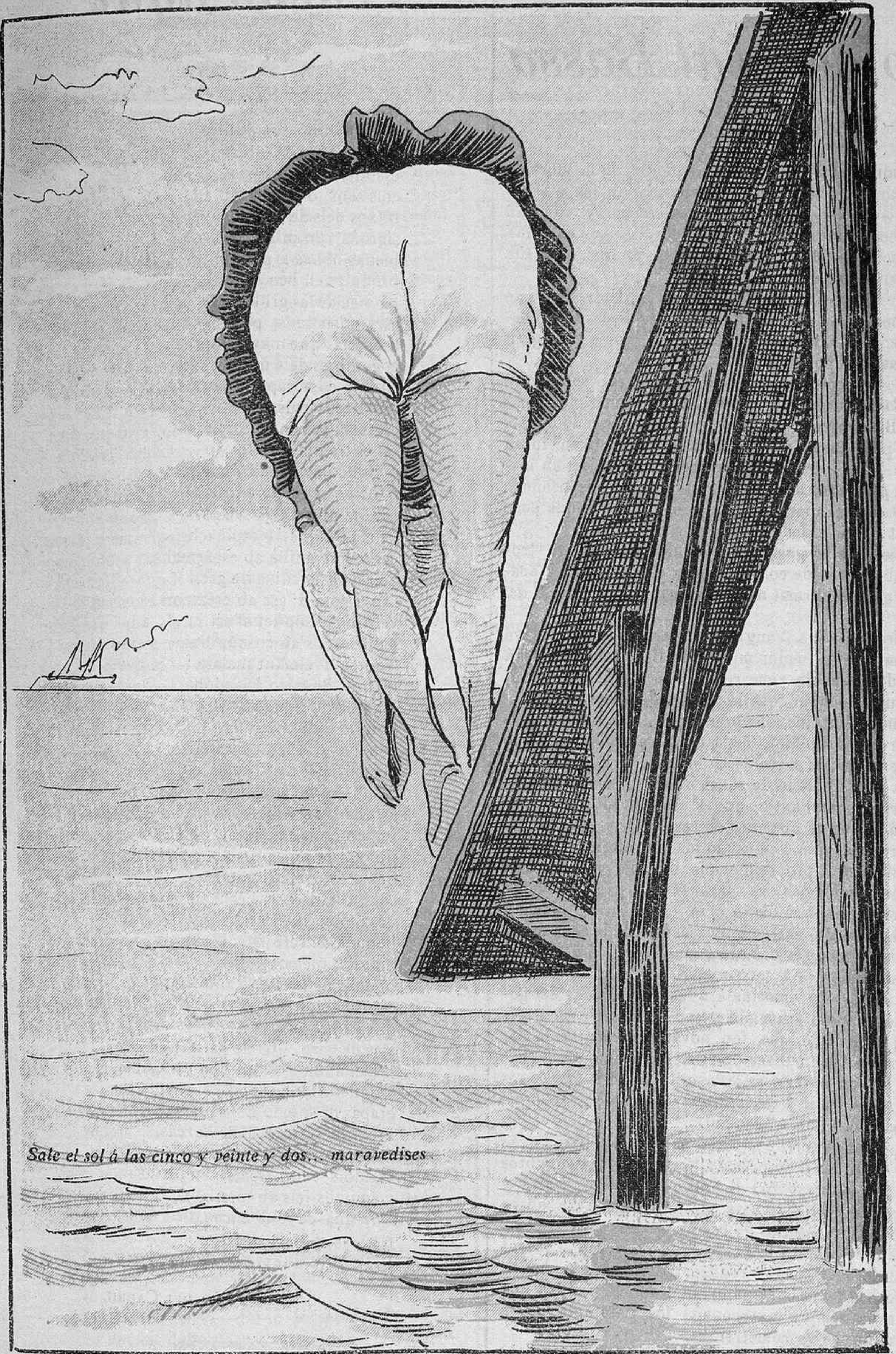
—Aixó no es dona, aixó es una sargantana.

—,Olé por la gente de la Hostia.!

Asó 1297

LA TOMASA

DE BON MATI

CURIOSITATS

Lo general Bassa

CINQUANTA nou anys van a complir de la mort de aquest célebre general víctima de las eternas discordias civils que han afligit, afligeixen y afligiran eternament a la nostra patria; discordias que com una maledicció de Deu pesan sobre la ja casi desolada nació espanyola.

Estava estudiant Bassa dret en la Universitat de Barcelona, quan va tenir lloch lo vergonyós pacte celebrat entre 'ls Borbóns regnants allavoras y lo gran *destripador* Napoleón I.

Aquest va col·locar al trono d' Espanya a son germá *Pepe Botella*, verdader clown de la monarquia espanyola. Bassa va ser un dels que varen abandonar las classes perà anar a combatre al usurpador. Grans foren los fets del jove estudiant de dret convertit en un instant en *guerrero*, deixant sentat que las disposicions de 'n Bassa eran mes propias pera la guerra que pera lo bufet a que 's dedicava.

Al acabarse la guerra de la Independencia va trovarse ab lo grau de coronel sense haver anat a l' academia; grau confirmat mes tart, per 'n Fernando *'l del nás*.

L' any 35 ó siga l' any de las patacadas, se trobava 'n Bassa de governador militar de Barcelona, frente a frente d' un poble aguerrit per las continuas lluytas que tenían lloch en aquella sutragada época.

Lo moviment que allavoras tenia lloch podia considerarse com triufant, las tropas fraternisavan ab lo poble y lo mateix succehia en lo resto d' Espanya.

Pera evitar efussió de sanch s'havian enviat a Bassa emissaris aconsellantlo que s' adherís al pronunciament, a lo que va oposarse ab resolució y valentia. Se li va proposar que resignés lo mando oferintli la vida y la llibertat, proposició que no sols va desetxar, sino que seguidament va tancar-se en lo palau de frente l' Aduana preparantse a una desesperada defensa; aquesta resolució extrema fou causa de la seva mort. Del palau cremat fa uns vint anys, sortia nna galeria que comunicava ab l' iglesia de Santa María y per allí varen entrar los amotinats a las habitacions del governador general y fins allí varen proposarli encara la fugida; proposició que fou novament retxassada per l' obcecat y brau militar del mateix modo que ho havia fet ab los anteriors. Allavoras un *dels de la comissió* va disparar a *quema ropa* un tiro de pistola que va deixar sens vida al general.

La part mes terrible y censurable del drama es la que va tenir lloch després de la mort del pundonorós militar; lo cadavre fou llensat pel baleó y recullit y arrastrat ab gran alatzara pels qu' esperavan abaix de la plassa lo resultat de la entrevista.

Durant tota la nit fou objecte lo cadavre del valent general de mutilacions repugnantas; acte que honra molt poch a las masses populars d'aquells temps y que recordaran sempre avergonyits los habitants de la ciutat ahont se va cometre.

PEPET DEL HORT.

Véusho aqui

DONÉUME séba bullida,
pebrots tous escalivats,
escudella de carbassa,
cols sens' oli, sopas d' all,
bitxos dels de més mal génit,
sigrons a lo militar,
bledas bonas... per' fé' emplastres,
broquil vell ben espigat,
patatas de las grilladas,
escarxofas sens' peiar,
monjetas que may se couhen,
cogombres dels més picants,
ensiám com paper d' estrassa,
tomátechs crús sense sal,
escarola ja ben mústega,
rabes fregits com lo cap...

Donéume caball ab fabas
ó tocino ranci ab naps,
cúa de marrá a la brassa,
péus de cabra ab espinachs,
cervell de guilla ab espárrechs,
coll de gos, cuixa de gat,
cap y pota d' ase ab créixems,
ventre de llop fet al ast,
palpís d' os ab cuscunillas,
trompa d' elefant malalt,
menuts de mico a l' adóba,
espatlla d' orangután,
llomilo de truja vella,
ronyóns d' esquirol saltats,
cigalas fetas ab truyta,
criadillas de llangardaix,
escabetx de sargantanas,
morro de rata... ratat,
siblóns de mosquits ab guixas
ous d' oreneta ferrats,
cors d' esparver, béchs de lloro,
dragonets rostits a talls,
llengua de serp feta ab pésols,
mussols ofegats ab illar,
budells de fura ab xanfayna,
camas de tortuga a ran,
óliva a la viscaína,
alas de corp, ulls de gaitx...

Donéume—si 'us don' la gana—
croquetas de general,
grapas de mosso d' esquadra,
urpas de burot... dels *llarchs*,
boas grossas de sereno,
regidors, municipals
y agutzils fets ab moniatos...
...Aygua-cuyt ab encenalls
ó tripas ab pega dolça...

Pró no 'm donguéu mal-de-caps.

PEPET DEL CARRIL

Fantasia

SON las vuyt del dematí d' un hermós día de Juny. S' está l' avi Sant Pere á las portas del Paradis, á dintre 'l seu despaig, examinant las llistas de las entradas en aquellas pacíficas regións, de 'ls que cansats del mon van á veurer si trovan lo benestar á dintre la Ciutat eterna.

De prompte, li vé á interrompre la feyna, un remor molt semblant al d' un gros aucell quan vola.

Al sentir tan brusch com inesperat soroll, lo vell porter 's gira de cara, per veurer qui ha sigut l' atrevit que tant d' hora ha vingut á molestarlo.

—¿Hi ha permís?—pregunta una veu de tenor, clara y armoniosa.

—¡Endavant!—respón lo Sant Pere, tot fent sorollar lo gros manat de claus que porta á las mans, y acte seguit se li presenta al devant, un hermós donzell, ròs com un fil d' or y ostentant á las espatllas unas finas y platejadas alas.

Lo personatge qu' acaba d' entrar es lo seu secretari, l' Arcangel Sant Miquel.

—Deu lo quart, venerable pare—diu lo jove, agnollantse, y estampant un respectuós bes á la arrugada y tremolosa má del vell.

—Alsat fill—diu l' avi, tornantli la salutació acariyantli la hermosa cabellera.

—Suposo que algun motiu extraordinari t' haurá impulsat á venir á véurem tan dematí.

—Ja ho crech si ho es d' extraordinari. Figuris senyor, que estavam uns quants arcangels assentats al entorn de la font de las tres virtuts teologals; ensajant ab los instruments una serenata que volém fer lo día de Sant Joan, de prompte hem sigut interromputs per uns rumors estranys en aquesta santa Mansió. Deseguit com es natural, he deixat l' arpa y he prés l' espasa y corrent com lo pensament 'm planto allá á la plassa de la Justicia frente 'l Palau del Pare Etern, pró per allí reinava la santa calma.

Veyent que no hi havia ré de particular he doni t un vol per tota la Ciutat.

Ja 'm tornava á cambiá l' espasa per l' arpa, quan velhi aquí que veig vení un serafí y 'm diu que allá baix hi falta la meva presencia.

Desseguit poso las alas en moviment y 'm planto á la part indicada.

Figuris la meva sorpresa al veurer allá á la part d' Occident, uns trenta ó quaranta benaventurats incomodats per veurer un extranjer, que per lo vestit que porta 's coneix que es lo primer de la seva pátria que s' atreveix á atravessar aquets sagrats llochs.

—¿Y ahont es are?—interromp Sant Pere, un poch alarmat.

—Está aquí fora, que jo l' he fet venir perque vosté l' examini de papers.

—Donchs, que entri al moment.

—Vaig al instant.

Surt l' Arcangel, y al cap de breus moments torna acompanyat d' un personatge, com d' uns xexanta anys.

—Que Alá 't conservi—diu lo foraster mitx sofocat al veurers devant del porter.

—¿Qui ets? D'ahont vens? y qué buscas?—diu lo porter extranyant al veure semblant persona.

—Soch—diu l' interprelat—Muley-Hassán...

—...¿Com dius? Mula-asa?—interromp l' avi deixant escapar una rialla al sentir un nom tan estrany.

—Muley-Hassán—continua l' altre—Emperador del Marroch; vinch de l' Africa, y busco 'l Paradís plé d' odaliscas, per lo qual vaig lluytar tan valerosament ara fa poch contra 'ls cristians.

—¿Com?—exclama Sant Pere—¿no 'n tens prou ab venir á molestar als pacífichs moradors d' aquesta santa població, sino que t' atreveixes á enrahonar mal de 'ls cristians en presencia de qui, ab una petita indicació, 't pot fer portar lligat de peus y mans á las calderas de Pere Botero, ahont t' hi estarias per tota una etenitat?

—Perdonau, senyor, potser que m' hagi equivocat; jo busco á un tal profeta Mahoma.

—Donchs mira, si buscas á Mahoma tens que baixar un poch mes avall.

—¡Miquel!—diu encarantse ab lo seu secretari—acompanya aquest senyor fins ensenyarli la carretera que conduheix al Paradís de Mahoma.

—Esta bé, senyor—diu l' Arcangel y després de despedirse afectuosament lo Rey moro del pare dels cristians, surten las portas celestials lo primer y l' arcangel y comensan á baixar montanyas enrahonant dels millóns que tenia que donar á Espanya, y de cosas per l' estil, fins que arriuan al puesto.

Al ser allí s' ofereixen los serveys del un á l' altre y marxan cadascú á la seva feyna.

Un cop 's trova Muley-Hassán sol, comensa, tot caminant, á resar uns ritos del Corán que sab de memoria á fi de que Alá 'l conduheixi prompte á la gloria promesa. Mitja hora fá, que va pera aquells camins de Deu (ó de Mahoma) no se sab de qui poden ser.

De prompte es sorprés lo Sultán per un gran regiment de Odaliscas que venen del Paradís á buscarlo, puig sabedor Mahoma del viatge de Muley-Hassán, las envia perque rebin, com se mereix lo designat per lo profeta.

Un cop son á dintre 'l puesto, tan desitjat per qui en aquest mon havia sigut amo y senyor de las kábilas del Riff, uns quants milers de huries que son las que tenen l' encárrech de divertir al Sultán per tota la eternitat, se posan á cantar un himne místich, al mateix temps que cada qual de per sí procura lluhir sas formas esculpturals á fi de que 'l foraster no s' aburreixi y li sigui mes agradable la nova vida.

Aquesta es, segons diuhen, la ditxa que 'ls espera á tots los fills de Mahoma.

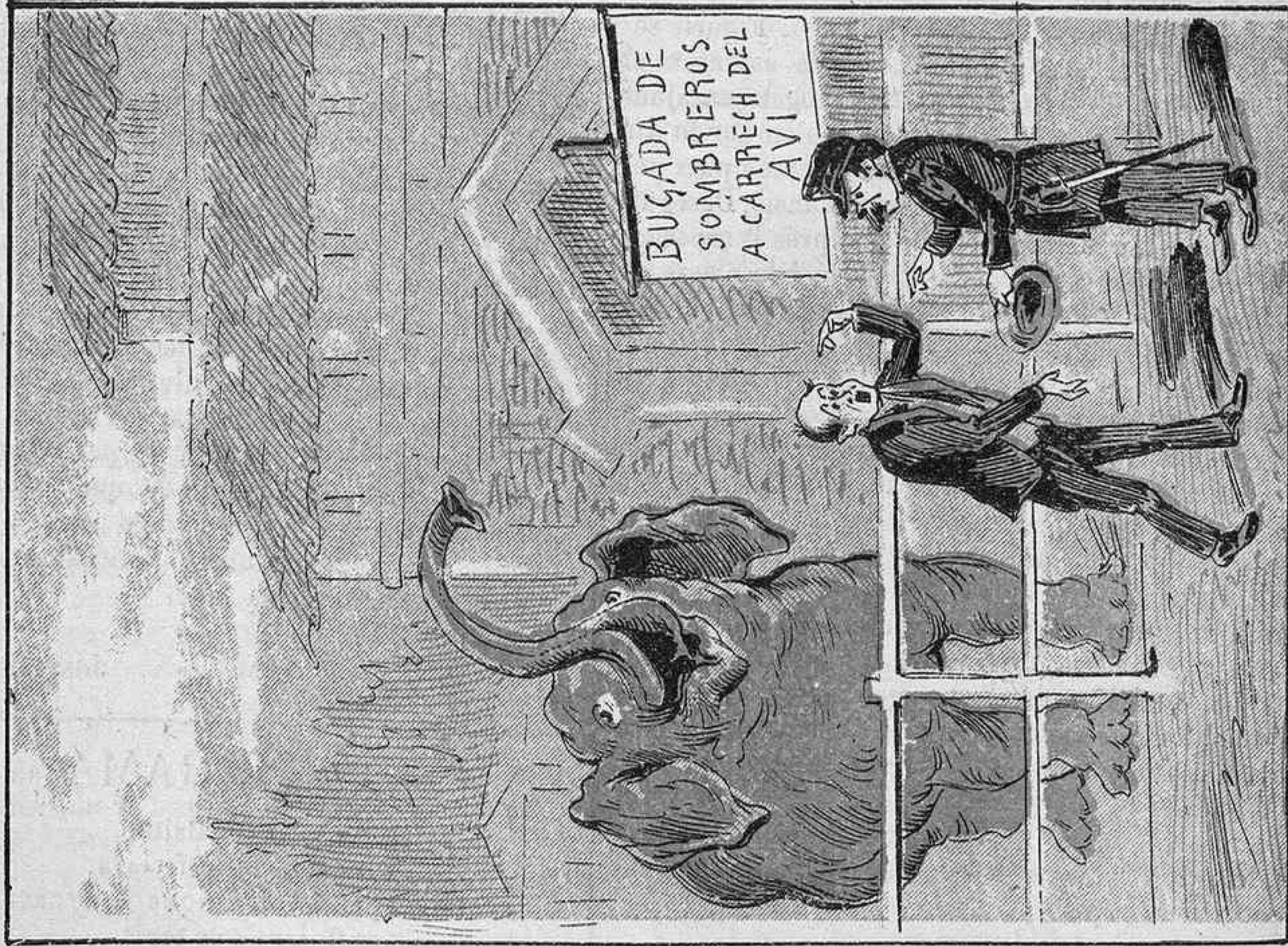
JOSEPH SÁNCHEZ.

EPIGRAMA

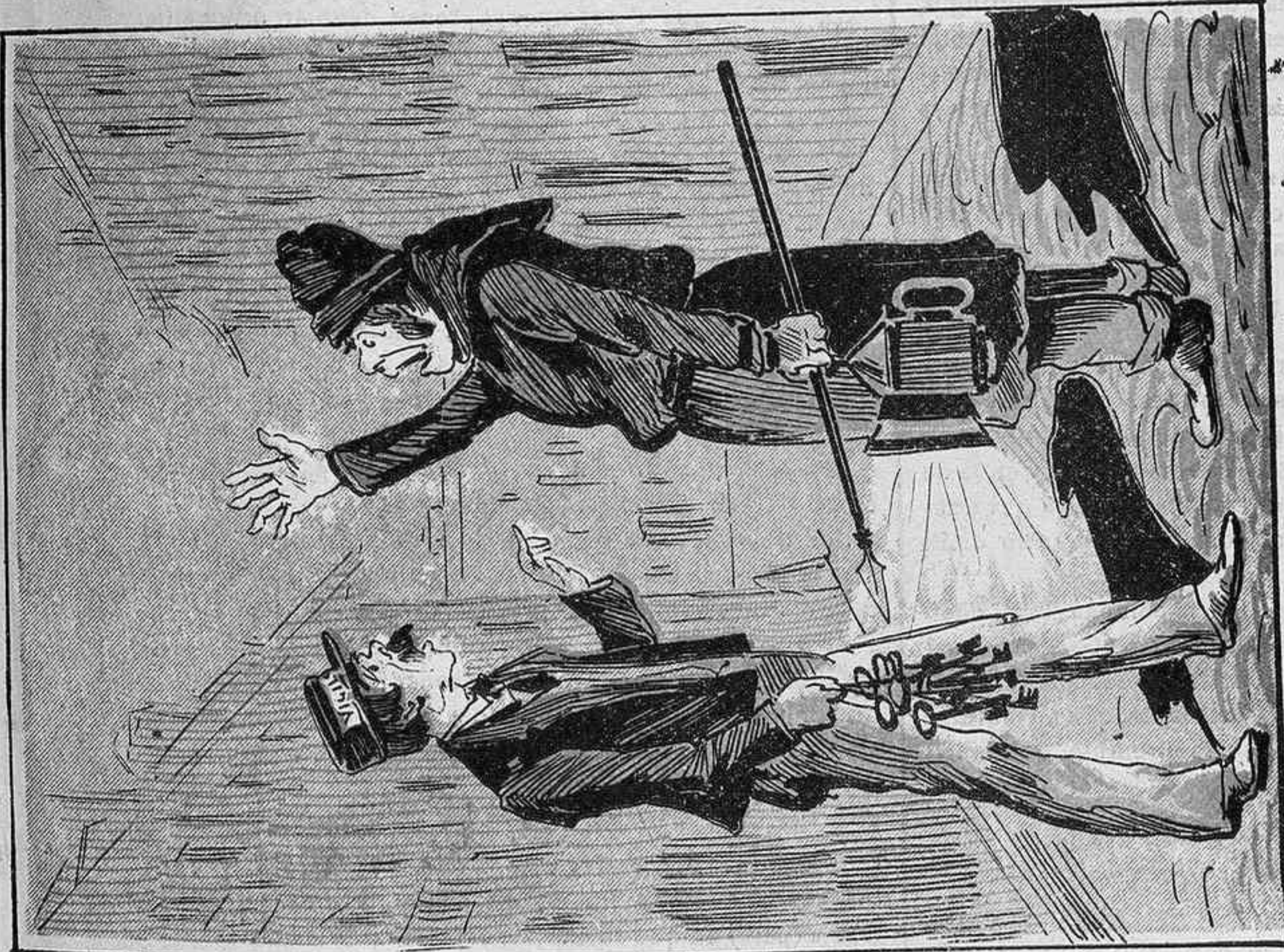
No sé quina malaltia
á na 'n Pau Gras afectava,
que, de tant flach que 's tornava,
os y pell, tant sols tenia,
y no obstant y aixó, en Regás,
sempre que á passeig lo veyá,
al despedirse, li deya:

—Vamos, que 't conservis, Grás.

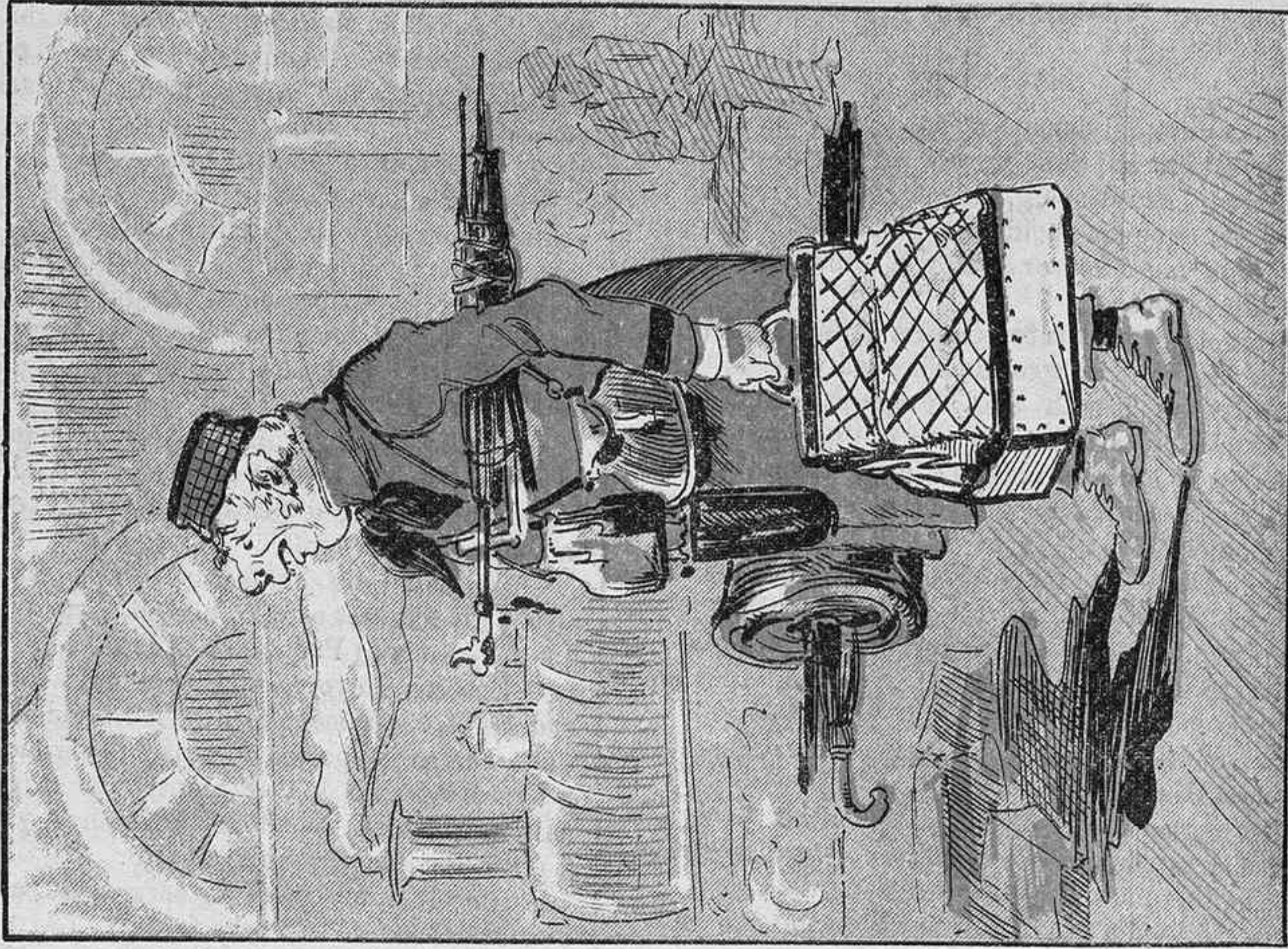
BERNABÉ LLORÉNS.

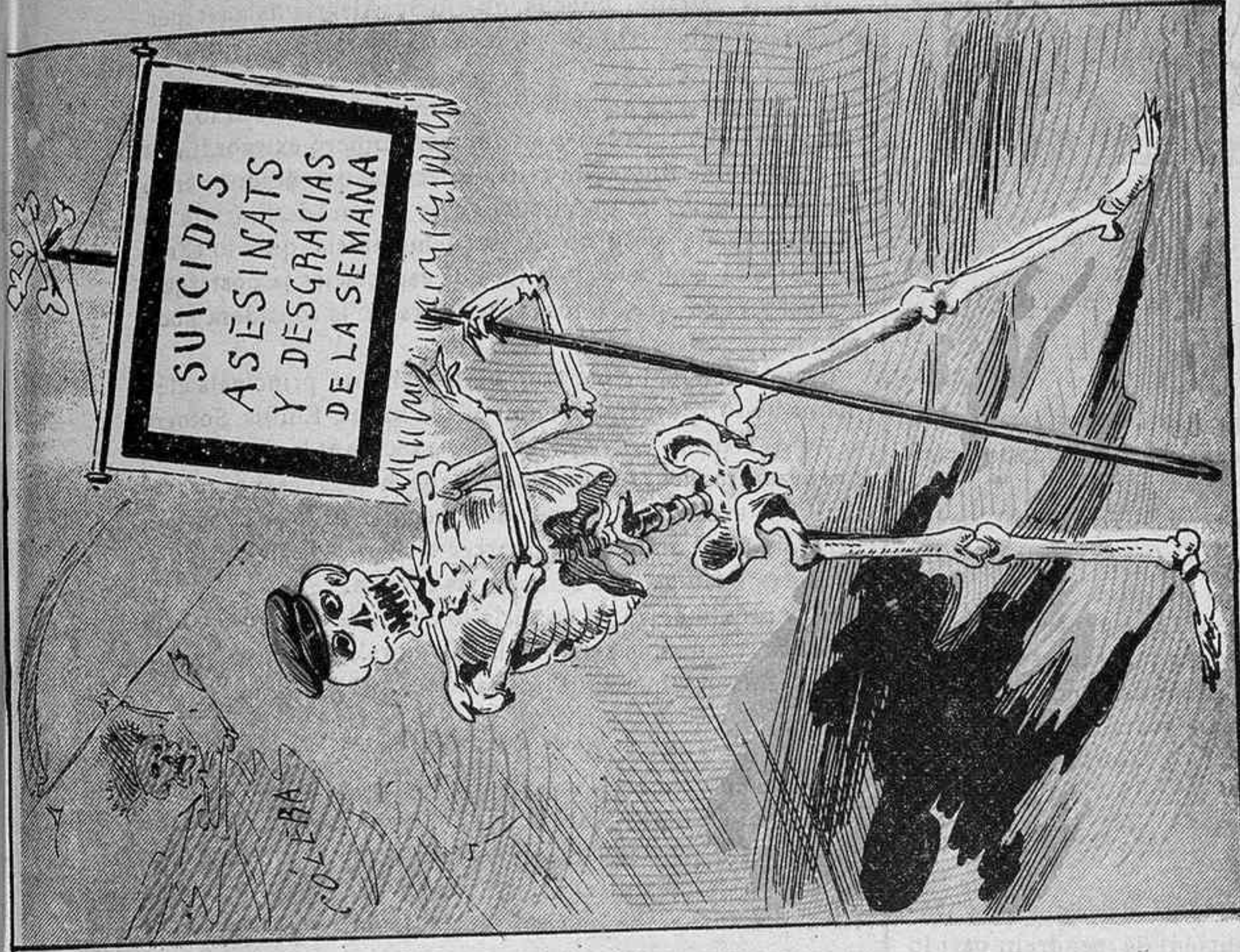
—Dispensi, senyó municipal: ahir cap al tart, aqueixa bestiola se 'm vá cruspí el barret y vinch á veure si ja l' ha desenformat.
 —Vea vesté si es este
 —Vaya si ho es! Y tant mateix es mes bonito que abants de passejar-se! per las tripas!

—Pues si señor, yo fui nombrat vichilant en tiemp po de Rius y Taulet.
 —Y á mi que 'm cuentas, mata-sigronsi
 Llegeix *El Daltiuó* y sabrás qu' un sereno es casi tan sagrat com el ví de las canadelias.

Tinch lo gust de presentarlos al acaudalat bacallaner Don Magí Gratacocas. Ja se sab, éll cada estiu passa la seva temporada á la Cerdanya y no retorna fins que l' hi arriban 'ls géneros d' Escocia.

Aquest es lo balans de la setmana: uns se matan per amor, altres de gana!

NOVETATS

Lo benefici de la distingida primera actriu Srta. Cobefias, se veje extraordinariament concorregut vejentse obsequiada ab nombrossos regalos.

En la representació de *Los Amantes de Teruel* se portaren brillantment la beneficiada y lo Sr. Calvo (Ricardo) principalment en los últims actes.

Entre varis concurrents, hem sentit que veurían ab gust que lo Sr. Calvo (Ricardo) des alguna representació de *Jorge el armador* obra en que actualment no se li coneix rival y que 'l desempenya á tan inmensurable altura que fa recordar las glorias dels mes eminentes actors que l' ha precedit en la escena espanyola.

TIVOLI

Plé de gom á gom se vegé lo benefici del Sr. Pina y Domínguez, degut en gran part al alicient de pendrehi part lo gat dels frares nostre amich Sr. Rosell.

Halagat, sens dupte, per lo tan brillant resultat obtingut, lo Sr. Elías lográ contractual per algunas funcions y en totas ellas ha fet trencar de riurer lo sens rival Rosell al interpretar la bufonada *El marqués del Pimentón*, ab la gracia sols en éll característica.

Ha seguit representantse *Artagnan*, que cada dia obté major éxit tant per la simpática Pretel, com per sos dignes companys que en aquesta obra la secundan brillantment.

CATALUNYA

Lo benefici del Sr. Cerbón reportá á dit artista honra y profit, si bé hem de ser sincers al notificar que altres anys havia tingut mes acert en la elecció del menú, puig en la imitació del célebre Fregoli estigué sols regular y en la de personatges á no haver anunciat anticipadament á qui tractava de imitar, no 'ls hauríam conegut, á escepció de Pi y Margall y mestre Caballero.

Pera demà s' anuncia 'l despidó de la companyia y ja han sortit los cartells anunciant la dels jermans Gárgano, qual debut tindrà lloch dissapte próxim, día 28 del corrent.

Lo repertori que anuncian es tan extens que auyadinthi las ovacions que á diari llegim en la premsa de Madrid que alcanza, fa esperar que 'l mes de Agost será en aquest teatro una época de imperdurable memoria.

GRAN-VIA (abans CALVO-VICO)

Ab la entrada á la companyia de la senyoreta Fernández, s' ha pogut donar varietat del género chico, havent sigut las obras millor representadas *¡A ti suspiramos!* y *La baraja francesa*, preparantse *Carmela* y la bufonada *El duo con la Sultana* (estreno.)

CIRCO EQUESTRE BARCELONÉS

Igual éxit que en la primera temporada de sa presentació

ha lograt lo notable ventrilech Mr. O'kill, per lo tant las 8 funcions que porta donadas han sigut altres tants éxits.

No seria estrany, donchs, que lo Sr. Alegría halagat per aquest veritable triunfo lo recontractés per altre número de funcions.

Dilluns passat y ab gran concurrencia tingué lloch lo benefici dels nens Cañadas en que per número extraordinari se executá una lluyta de galls, espectacle que desdiu per lo salvatge y tonto de un públich cult y que desitjariam no veurer repetit, puig ab éll se demostraria que lo Circo Equestre se coloca á la altura de espectacles ja postergats per sort y de que á los espectadors se 'ls considera poch menos que cafres.

Dimars debutá lo pierrot Adams ab los principals elements de sa companyia, entre ells la mima Emilia Sotorra y varis artistas del Sr. Alegría, executant la pantomima *Las aventuras del capitán Stanley* que halagá casi per complet á la escullida y numerosa concurrencia que hi assistí, principalment en lo quadro tercer «Pierrot ídolo» en que lo Sr. Adams feu gala de sa bona vis cómica.

Pera próximament s' anuncia lo debut de una *reyna de la hermosura* y de uns sens rivals saltadors.

Molt nos plauhen aquestas contractas.

JARDÍ ESPANYOL

La sarsuela *¡Eureka!* del Sr. Figuerola Aldrofeu, en conjunt, es molt digne del autor de *¡Tiempo perdido!* puig si bé en las tres ó quatre primeras escenas sembla que ha de resultar un juguete divertit, la acció y 'l desarrollo cambia tan soptat que acaba per ser una solemne *figuerolada* per lo invorossimil y tonto.

Llástima de argument per mans tan poch expertas.

La música que l' acompanya, sense denotar originalitat ni per lo ritme ni per la instrumentació 's fa agradable y logra ferse repetir dos números en totas las representacions.

Sa execució estigué á l' altura de la lletra. Solsament se distingí per lo ben caracterisat lo Sr. Montagut-Campos, que sab treurer inmensurable partit d' un conegut mestre coreógrafo. A partir de la séptima representació ni aquest alicient hi ha hagut, puig l' actor encarregat del personatge esmentat. lo vesteix de particular, eliminant per complet la verdadera nota cómica que hi havia en la obra.

Los autors en justa compensació á son *mérit*, no sigueren cridats en escena.

Pera la deguda propietat s' ha estrenat una acertada decoració del Sr. Urgellés. *¡Malaguanyada!*

Continua representantse ab lo mateix éxit dels primers dias la sarsuela del Sr. Fando, *Lo príncep del Congo*, sent cada dia mes admirada la preciosa música que conté.

No duptém que á dit notable compositor, d' are endevant los llibretistas li demanarán son concurs, ja que ab sa primera obra, s' ha col·locat molt per sobre de molts compositors que reben protecció desusada de varis autors.

CONCERTS D' EUTERPE

Brillantment concorregut se vegé lo donat dimecres passat, havent fet lo gasto en dit concert l' eminent mestre Goula (pare) en que además de cantarse alguna de sas mes celebradas pessas, s' estrená *La mitj diada*, preciosa composició á veus solas, que ab justicia lográ los honors de la repetició.

Lo sisé concert s' anuncia pera 'l dia 15 d' Agost, festivitad de la Assumpció.

UN CÓMICH RETIRAT.

FRUYTA NOVELLA

—Apa... á tatx... los dono de franch.

MONÓLECH DEL FUMADOR

Lo fumá me 's mitja vida:
¡com lo fumar no hi ha résl
moriría desseguida
si de fumar se 'm privés.

Per un cigarro jo dono
tot lo del mon, us soch franch;
tot ho dono, y per abono
lo tabaco sent d' estanch.

Hasta aquells cigarros puros
que ja 'n diuhen *Ravachols*,
per lo rebechs y *perjuros*,
jo 'ls hi trobo gust molt dols.

Lo tabaco es com las donas,
tenen gust molt especial,
mes las dolentas son bonas
si sabs tractarlas com cal.

Procura encendre 'l cigarro
ab tota pausa pipant,
mal que siga un bras de carro
ja veurás com va tirant.

En aquest mon tot vol manya,
tot vol táctica y talent;
algú hi ha que sols s' enganya
quan tracta ab lo que no entén.

Lo fumador de *pur-sanch*
d' ún cop de vista 'n té prou,
per despreciá del estanch
lo cigarro vert ó tou.

Fumador ja may será
quí al fum no fassi justícia,
quí del tabaco al parlá
no hi trobi certa delícia.

Lo qu' es jo, fumant un puro

per tot mal me 's gran remey;
fumant un puro, us ho juro,
no 'm cámbio pel mateix rey.

Quan lo fum sens cap embrás
ab son suau pica-pica
de la boca passa al nas,
m' adormo de mica en mica.

S' apodera de mon sér
dolsa son, son d' il-lusions,
y embriagat pel plaher
m' elevo á estranyas regiós.

Me traslado sens fatich
ahont lo pensament m' atina...
á dintre de palaus richs
no sé d' ahont... de la Xina.

Lo que si sé, fent justícia
d' aquell luxó 'l gran excés,
que l' está allá me es delícia,
delícia com no hi ha més.

Hermosas com papallonas,
que xuclan néctar de flors,
mil noyas formant rodonas
me voltan brindantme amors.

Unas negras sense morros
armadas ab grans ventalls,
de las moscas los engorros,
me ventan sense treballs.

De mil canaris l' orquesta
deixan sentir los seus trins,
concertant ab tó de festa
canturias de serafins.

L' atmósfera está embaumada
d' essencias que sols entén
qui entre pipada y pipada

eleva son pensament.

L' eleva fins que, acabat
lo cigarro, á terra 'l llenca,
y del paradís somniat
de moment baixa la pensa.

Allavors ¡quin desengany!
¡quin cop mes cruel! ¡quin neguit!
¡tot lo qu' es real se 'm fa estrany!
ilo qu' era clar s' ha enfosquit!

Lo cigarro s' ha fet fum,
fum s' han fet las il-lusions;
d' aquella celestial llum
resta cendras sens carbóns.

Talment parodia la vida
lo tabaco, foch, calor,
esperansa may cumplida,
juventut, audacia, amor.

Cap al final, cruel realisme,
desengany, desinterés,
cansament, escepticisme,
cendras, bolvas, runas... rés.

Aixó es lo mon, pero ¡calla!
¡Vaya un cas! No ho he fet may!
¡He comensat ab rialla
y semblo l' EcheGARAY!
Qu' estich sério! Nò ho comprench!
Tornantme trágich desbarro.
Ah! si, vaja, ja ho entençh...
¡Se m' ha acabat lo cigarro!

Calemne un altre, si no
arrivaría á l' extrém
de perdre tota il-lusió,
no ho vuy pas, fumém, fumém.

LUÍS MILLÀ.

Diu que 's va trovar mort en la
montanya de Montjuich á un que
feya de pobre.

— Efectivament varen trovarli prop
de mil duros entre uns drapots.

No... si es l' ofici qu' haurém de
fer aviat tots los espanyols.

No 's paga contribució y tot son ganancias.

Un altre xoque ha tingut lloch prop de Segovia; sort que
los ferits ho han sigut leves.

Ensenya molt l' exemple.

A Marruecos sembla que també la ballan.

¡Pobre *Nap de las sis!*

Tantas llunas de mel que deu tenir en cartera y no dei-
xarlashi disfrutá ab tranquilitat.

Diu que ja no va á Fez hont l' esperava la célebre odalis-
ca *Buf-Hali-lull* encarregada expresament per éll al *Basar*
del *Aliga* de Constantinopla.

Ja es una pena.

A Granada va creixent de dia en dia, segons 'ns escriuhen
d' allí, la industria de triturar fullas de col y pells de pata-
tas pera barrejar ab lo tabaco.

Y sí, si aviat s' imitará tot.

Darwin tenia rahó quan deya que l' home té molt del
mico.

Aixó sols ja ho demostra.

A Mindanao hi ha pinyas.

No sé com ja no s' hi ha enviat á 'n Martinez Campos
qu' es un verdader *especialista* pera aquesta classe de ma-
lalties.

Apa... abans no hi peti un altre Margallo.

A Sevilla es tanta la calor que fa qu' hasta los gossos suhan; cosa que no s' havia experimentat desde que mon es mon, esceptuant lo gos de Sant Roch qu' un cop va suhar d' angunia.

Aquest dia vam perdre lo compte de los pasatjers que anavan en la plataforma d' un tranwia.

Es un gust del modo que 's compleix ab las ordrens de l' arcalde.

Celebrém la mellora de la senyora mare del nostre amich Sr. Andreu, Director de *El Suplemento*.

Nostre incansable company de Redacció D. Joseph Barbany (Pepet del Carril) ha obtingut altres dos trionfs dintre de la Literatura. En la *Corona poética* á la Verge de Ripoll hi figurará firmant una inspirada poesia seva, escullida per un Jurat competentíssim entre las catalanas rebudas, al costat de firmas molt reputadas; y en lo Certámen literari de Palafrugell ha obtingut un accésit á la flor natural.

De lo qual 'ns ne felicitem y li doném nostra mes coral enhorabona.

Hem rebut la convocatoria que pera lo IV certámen literari, satírich, festiu y humorístich, prepara la societat *La Séba*.

La poca extensió de que disposém, 'ns impossibilita ferne mes extracte, pero á tots los *trovayres* de gresca que 'ls convingui saber los *pactes* obligats pera lograr premi, 'ls notifiquem que guardém en la redacció pera son exámen, la dita convocatoria.

A Mr. Perier un periódich li diu Casimiro II.

Esperintse que no 's poden fer bromas, pero ja varem dirho que l' as que 'ls havia tocat als francesos, era dur de mossegar.

Que vagin mirant bé.

'N Sagasta sembla qu' aquest any no va á Sant Sebastiá. No es que tinga por de res, sino que los metjes li han aconsellat que no hi anés.

D' aixó 'n dich metjes sabis.

A Madrit es tanta la calor d' aquestos dias qu' un *nevot* las va enfilear pera violar á la seva tia y no poguent, va cursirla á punyaladas.

/Vaya unas violas!..

La festa major de Torelló promet ser animadíssima dats los preparatius y lo programa que hi ha en cartera.

Los amichs de la barrila ja 's poden preparar porque segons noticias, n' hi haurá per tots los gustos.

Los balls sabém que, al menos serán tres, entre ells en lo gran saló comercial Torellonense. inaugurat fá pochos dias, y l' orquesta dels senyors Bofills ja comensa á trempar los instruments,

Aixó, y al dematí poder anar á beurer l' aygua de la Font Santa que fa agafar tanta gana, dará per resultat que 'ls forasters hi serán com formigas.

Sembla que 'n *Cap de las sis* ha destituit de son cárrech á *Si l' han guarnit* havent nombrat al seu propi secretari.

Aquí 's mira mes prim á tocar á la gent d' *upa*.

S' han dat ordrens á Manila per obrar ab energia contra los moros.

Vaja... segona part de Melilla.

S' tracta de fundar un altre Centro Catalanista literari. Mes valdría que 's fundessin escolars; n' hi ha molts que se la pintan de literats y no saben com s' agafa la ploma.

Perxó escriuhen hasta comedias.

Es clar, com que no se 'n fusella cap...

Massa sabis... massa sabis!

Ahir y Avuy

SE pot dir qu' eram dos nins aymadors de la poesia; áspres versots jo escribía qu' eran dolents, molt dolents.

Que te 'n fés, tu 'm pidolavas,
y te 'n feya pagar jó,
per cada vers, un petó,
un petó que tú 'm donavas.

Avuy que los faig mes bons,
mes de cent te 'n he oferit
per un petó, y tu m' has dit;
ni que me 'n féssis millons.

CONSTANTÍ PLA.

Telegramas

No n' hi ha per causa de la calor que sempre 'ns romp lo fil.

ÚLTIMA HORA

Desitjem que no 'ns arrivi may ni pera no saltres ni pels nostres amichs, los constants llegidors de nostra estimada TOMASA.

LA TOMASA

PERIÓDICH FESTIU, IL-LUSTRAT Y LITERARI

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:

Espanya y Portugal, trimestre.	1'50 pessetas.
Cuba y Puerto Rico, id.	2 »
Extranger, id.	2'50 »
Número corrent.	0'10 »

NOTA.—Tota reclamació podrá dirigirse á l' Administració y Redacció del periódich

Litografia Barcelonesa de RAMÓN ESTANY

5, Sant Ramon, 5-BARCELONA

FONDAS DE SISOS

—¿Que tens mes?
—Tinch los ous dusos ab pebrots y tomátechs... la costellas á la graella... la sardina ab such... 'l fetxe séba.,.

SECCIÓ DE TRENCA-CLOSCAS

XARADA

Afirmació es la primera,
la segona es musical,
es hu-invers dos Formentera
y un nom de dona Total.

RAPE TENURB.

SINONIMIA

Lo noy de 'n Rafel Pitot
que s' está al carrer total,
avuy ha anat fins á tot
sens costarli ni un sol ral.

E. VILLA

TRIANGUL

=

.
.
.
.
.
.

Sustituir los punts per lletres de
manera que llegits vertical y horison-
talment donguin per resultat: 1.ª rat-
lla: Nom de dona; 2.ª: Idem; 3.ª: Idem;
4.ª: Nota musical; 5.ª: Vocal.

JAPET FIGUERAS.

LOGOGRIFO NUMÉRICH

1 2 3 4 5 6 7 8 9—Nom de dona.
7 3 4 6 5 2 2 9—Poble catala.
3 7 5 0 6 8 9—Part del mon.
2 5 3 6 3 4—Nom de dona.
2 2 3 4 5—Animal.
2 2 5 3—Fiera.
4 0 2—Moneda.
1 9—Nota musical.
4—Consonant.

CINTET BARRERA.

SOLUCIONS

À LO INSERTAT EN LO NUMERO 307

Xarada.—Ma—ni—la.
Intrínquis.—Paula—Paul Pau Pa P.
Logogrifo numérich.—Gumorsinda.
Geroglífich—Per serrar las serras.

LITOGRAFIA BARCELONESA
DE

RAMON ESTANY

—5, SANT RAMÓN, 5.—Barcelona—

En dit establiment se fan, á preus reduhidissims y ab la major promptitut, tota classe de impresos com son tarjetas, facturas, memorandums, sobres, membrets, etc., etc.

També se trovará un assortit inmens de cromos, propis pera anuncis industrials, menús, programas, etc., etc.

Gran especialitat en carnets pera reunions y societats.